

RETNINGSLINJER FOR BRUK AV OMSTILLINGSMIDLENE

Vestre Varanger Utvikling AS

1. Bakgrunn

Hovedmålet med omstillings-/utviklingsarbeidet er å bidra til å sikre og skape 200 lønnsomme arbeidsplasser i de fire kommunene Berlevåg, Båtsfjord, Tana og Nesseby. Omstillingsprogrammet skal stimulere til nyskaping og innovasjon, utvikle møteplasser med fokus på kompetanseutvikling og stimulere til økt samarbeid mellom lokale bedrifter, med kommunene og andre eksterne fagmiljø.

Alle prosjekter og aktiviteter som støttes skal være forankret i gjeldende omstillingsplan og årlig vedtatt handlingsplan.

Styret skal årlig sikre at porteføljen samlet bidrar til måloppnåelse innen innsatsområdene og hovedmålet om 200 lønnsomme arbeidsplasser.

Omstillingsarbeidet skal fokusere innsatsen innen fire områder:

1. Bærekraftig næringsutvikling og diversifisering

Styrke næringsgrunnlaget i regionen gjennom å utvikle sektorer som:

- Fiskeri
- Reiseliv og opplevelsesnæringer
- Sirkulære verdikjeder og industri basert på grønn energi
- Matproduksjon (landbruk, reindrift, fisk), småskala og industriell
- Marine og maritime næringer

Vi skal i dette arbeidet ha et særlig fokus på næringsutvikling i et samfunnsutviklingsperspektiv, samt på områder som bærekraft, digitalisering og sikkerhet og beredskap.

2. Kompetanse og entreprenørskap

Styrke lokal kompetanse og innovasjonsevne gjennom:

- Utdannings- og opplæringsprogrammer tilpasset regionens behov
- Samarbeid med utdanningsinstitusjoner, med særlig fokus på Øst-Finnmark Kunnskapssenter
- Støtte til gründere og småbedrifter (mentorprogrammer, nettverk)
- Aktiv involvering av næringshager og lokale ressurspersoner og lag/foreninger

3. Infrastruktur og rammebetingelser

Forbedre fysiske og digitale forutsetninger for utvikling:

- Tilgang til næringsarealer og overnattingskapasitet
- Kapitaltilgang og støtteordninger
- Samfunnssikkerhet og beredskap

4. Attraktivitet og identitet

Øke bosteds- og besøksattraktiviteten gjennom:

- Profilering av regionens natur, kultur og livskvalitet
- Utvikling av samisk kultur og arktisk identitet som fortrinn
- Styrke kommunene som utviklingsaktører
- Utvikling av attraktive sentrum i kommunene
- Styrke regional samhandling – utvikle felles utviklingsstrategier og prosjekter
- Utnytte småstedsfordelen i både nærings- og samfunnsutvikling

2. Tildeling av midler

Det legges til grunn at Vestre Varanger Utvikling AS har 90 millioner kroner til disposisjon for omstillingsarbeid, jevnt fordelt per år i perioden 2026 – 2031.

Omstillingsmidlene skal benyttes strategisk for å realisere hovedmålet om 200 nye lønnsomme arbeidsplasser gjennom:

- drift av omstillingsorganisasjonen
- utvikling av en balansert prosjektportefølje
- utløsning av privat og ekstern kapital
- prioritering av tiltak med dokumenterbar effekt

Handlingsplanen konkretiserer prioriterte innsatsområder for hvert år, og prosjekter skal vurderes opp mot disse prioriteringene.

3. Retningslinjer for tildeling

Følgende retningslinjer skal følges ved tildeling av midler for aktiviteter eller prosjekter i omstillingsprogrammet:

- Aktiviteten eller prosjektet skal bidra til å nå målene gitt i omstillingsplanen.
- Midlene skal hovedsakelig benyttes til forstudier og forprosjekter, unntaksvis hovedprosjekter.

Støttebeløp

Som hovedregel kan det gis:

- Inntil kr. **150 000** til forstudier
- Inntil kr. **500 000** til forprosjekter

I særlige tilfeller kan det gis mellom **500 000 og 1 000 000 kroner** til forprosjekter.

* Et forprosjekt med støtte mellom 500 000 og 1 000 000 kroner kan innvilges der prosjektet:

- har betydelig forventet sysselsettingseffekt
- har tydelig utløsende effekt på privat kapital
- har regional samarbeidsdimensjon
- er i tråd med prioriterte satsinger i gjeldende handlingsplan

VVU skal i slike saker konferere med relevante virkemiddelaktører.

Støtteandel

Forstudier kan gis inntil 60% av godkjente kostnader.

Samarbeidsbonus: Det kan gis samarbeidsbonus på inntil 20% når flere bedrifter inngår i samarbeid.

Forprosjekter kan gis inntil 50% av godkjente kostnader.

Samarbeidsbonus: Det kan gis samarbeidsbonus på inntil 20% når flere bedrifter inngår i samarbeid.

I særskilte tilfeller, kan det gjøres avvik fra gitte rammer. Slike avvik skal alltid styrebehandles og tydelig avklares med fylkeskommune og Innovasjon Norge. Hva som er tilstrekkelig tildeling for utløsende effekt, skal vurderes. Prosjekter og aktiviteter med stort potensiale for måloppnåelse skal prioriteres.

Særskilte retningslinjer for tilretteleggende tiltak:

- Tiltaket må bygge opp under nærings- og samfunnsutvikling.
- Tiltaket må, som hovedregel, komme flere næringsaktører til gode.
- Tiltaket må være innenfor programmets prioriterte satsingsområder.
- Tiltaket må ha sitt utspring i et naturlig kommunalt ansvarsområde.

Midlene skal ikke benyttes til:

- Ordinære kommunale drifts- og forvaltningsoppgaver.
- Ordinære driftsoppgaver hos private virksomheter.
- Håndtering av, eller ekstraordinær bistand til kriserammede bedrifter.
- Førstelinjetjeneste innen næringsrådgivning i kommunen.
- Investeringer i aksjer, utlån eller eierskap i kommersielle selskaper.
- Lettomsettelig driftsmateriell, eksempelvis frisørstoler, landbruksutstyr m.fl.

Krav til effekt og målbarhet

Søknader skal synliggjøre:

- Forventet bidrag til arbeidsplasser (direkte og/eller indirekte)
- Forventet verdiskaping eller omsetningspotensial
- Tidslinje for realisering
- Utløsning av privat kapital eller annen ekstern finansiering

Prosjekter med tydelig og dokumenterbar effekt vil bli prioritert.

Utbetaling av støtte/oppfølging av tilsagn

Forstudier

50% ved oppstart,

50% ved innlevert og godkjent sluttrapport og prosjektrekskap.

Forprosjekter

25% ved oppstart,

50% halvveis i prosjektet – krever oppfølgingsmøte med administrasjonen i VVU,

25% ved innlevert og godkjent sluttrapport og prosjektrekskap.

Prosjekter med tilskudd over kr. 200 000 anbefales at programleder følger opp ved 1-2 statusmøter.

Første statusmøte skal gjennomføres før andre utbetaling foretas. Søker kan selv foreslå tidspunkt for statusmøter i søknaden.

Ved sluttutbetaling må kostnader og aktiviteter dokumenteres gjennom prosjektrekskap, kontrollert av revisor. Dersom tilskuddsmottaker ikke er revisjonspliktig, kan prosjektrekskapet bli kontrollert av autorisert regnskapsfører

Finansieringsplan/godkjente kostnader

Søker skal legge ved en finansieringsplan for totalkostnadene i forstudie eller forprosjektet. Godkjente kostnader for egeninnsats følger Innovasjon Norges satser.

For eget arbeid i AS dekkes 1,2 promille av årslønn (1850 timer), maksimalt kr. 900,- per time. Alle timer som inngår i prosjektrekskapet skal være lønnsinnberettet.

For innehavers arbeidsinnsats i enkeltpersonforetak og deltakernes utførte arbeid i ANS og DA godkjennes en maksimalsats på 350 kroner per time og maksimalt 1 850 timer per år. Denne arbeidsinnsatsen skal ikke lønnsinnberettes.

Timesatsene inkluderer også sjablongmessige overheadkostnader. Det sjablongmessige påslaget for dekning av overheadkostnader omfatter kostnader som allerede ligger inne i bedriftens regnskap. Eksempler på dette er sosiale kostnader, leie/avskrivning knyttet til instrumenter, maskiner, verktøy, utstyr og lokaler, finans, IKT, reise, pensjon, forsikring, kontor/rekvisita o.l.

Mottakere av omstillingsmidler plikter å overholde de til enhver tid gjeldende retningslinjer for rapportering og dokumentasjon som pålegges av omstillingsorganisasjonen.

All støtte gis innenfor gjeldende EØS-regelverk for offentlig støtte, herunder regelverket for bagatellmessig støtte.

Porteføljestyling

Styret skal sikre at den samlede prosjektporteføljen over tid:

- Bidrar til regional samhandling mellom kommunene
- Har både kortsiktige og langsiktige utviklingsprosjekter
- Har riktig balanse mellom mindre utviklingsløp og større strukturelle prosjekter

Prioriteringskriterier

Søknader vurderes etter følgende kriterier:

- Er tydelig forankret i innsatsområdene og gjeldende handlingsplan
- Har realistisk og dokumenterbar sysselsettingseffekt
- Har regional samarbeidsdimensjon
- Utløser privat kapital eller annen ekstern finansiering
- Har tydelig nytteverdi for flere aktører
- Bidrar til økt innovasjonsevne og konkurransekraft
- Styrker attraktivitet og regionale samarbeidsstrukturer

Vær-varsom-plakat

- Fokus på reelle nyskappings- og utviklingsprosjekter i Vestre Varanger
- Unngå uheldig konkurransevidning i forhold til eksisterende virksomheter, spesielt i lokalmarkedet
- Vestre Varanger Utvikling AS skal ikke være en kriseinstans for å dekke eventuelle underskudd – men vi vil gjerne snakke med bedrifter som er i en vanskelig situasjon.
- Unngå konsulentdrevne prosjekter
- Midlene skal prioriteres til prosjekter med reell utviklingsambisjon og tydelig vekstpotensial.

4. Fullmakter

Styret skal orienteres om alle tildelinger i omstillingsorganisasjonen.

Programleder har delegert fullmakt fra styret om å kunne behandle søknader om midler til forstudier. Styret skal orienteres i neste ordinære styremøte.

Alle andre søknader behandles i styret.

5. Klageadgang

- Søker kan klage på vedtaket
- Frist for å klage er 3 uker fra søker har mottatt vedtaket
- Klageinstans er styret i Vestre Varanger Utvikling AS

Retningslinjene er vedtatt februar 2026.